

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

26 września

№ 94.

Rok 1923.

Treść: 746.	Ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym	1086
747.	Ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych	1096
748.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 1923 r. w przedmiocie uzupełnienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1921 r. w sprawie statystyki celnej	1107
749.	Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 28 maja 1923 r. w przedmiocie siedziby oraz organizacji Sądów Rozjemczych dla Zakładu ubezpieczenia od wypadków we Lwowie	1107
750.	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 7 września 1923 r. w przedmiocie wprowadzenia na obszar Spisza i Orawy rozporządzeń do ustawy o rybołówstwie	1110
751.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 29 sierpnia 1923 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości w sprawie zmiany taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku	1110
752.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 18 września 1923 r. w przedmiocie taksy aptekarskiej. (Prace przy recepturze).	1111
753.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 14 września 1923 r. o zmianach taryfy osobowej i bagażowej, obowiązującej na polskich kolejach państwowych	1113
754.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 14 września 1923 r. o zmianie taryfy osobowej i bagażowej na wąskotorowych kolejach państwowych oraz prywatnych, znajdujących się w zarządzie państwowym, położonych w obrębie Dyrekcji kolei państwowych w Warszawie, Radomiu, Wilnie i we Lwowie	1114
755.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 15 września 1923 r. o podwyżce taryfy osobowej na normalnotorowej kolei podjazdowej Warszawa Gdańska—Młociny	1114
756.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 15 września 1923 r. w sprawie tymczasowego ruchu osobowego na linii Kutno—Strzałków	1115
757.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 21 września 1923 r. o rozciągnięciu na przewozy kolejami wąskotorowymi zmian i uzupełnień taryfy ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt	1115
758.	Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 21 września 1923 r. o podwyższeniu opłat przewozowych i postojowych na budujących się liniach Kutno—Płock i Kutno—Zgierz	1116

746.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 11 sierpnia 1923 r.

o podatku majątkowym.

CZĘŚĆ I.**Postanowienia zasadnicze.**

Art. 1. Na cele związane z naprawą Skarbu Rzeczypospolitej będzie pobrany w ciągu lat trzech od roku 1924 aż do końca roku 1926 w sześciu ratach półrocznych jednorazowy podatek majątkowy w ogólnej sumie, równającej się wartości jednego miljarða franków złotych.

Osoby, podlegające podatkowi.

Art. 2. Podatek majątkowy opłacają:

- 1) osoby fizyczne, mające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania, lub przebywające na tym obszarze dłużej niż rok — od wartości całego ich majątku;
- 2) osoby fizyczne, bez względu na ich miejsce zamieszkania lub pobytu, od wartości:
  - a) nieruchomości, położonych na obszarze Rzeczypospolitej, jak również wierzytelności, zhipotekowanych na takich nieruchomościach,
  - b) kapitału zakładowego i obrotowego, służącego do prowadzenia gospodarstwa rolnego lub leśnego, górnictwa, przedsiębiorstwa przemysłowego albo handlowego na obszarze Rzeczypospolitej;
- 3) spadki wakujące (nieobjęte) na zasadach, określonych w ustępach 1) wzgl. 2);
- 4) osoby prawne:
  - a) mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej — od wartości całego ich majątku,
  - b) inne — od wartości tej części ich majątku, która się znajduje w granicach Rzeczypospolitej.

Do podlegającego opodatkowaniu majątku osób, wymienionych w ustępach 1) i 3) nie wlicza się wartości nieruchomości, znajdujących się poza obszarem Rzeczypospolitej, oraz wartości kapitałów zakładowych i obrotowych, służących poza obszarem Rzeczypospolitej do prowadzenia gospodarstwa rolnego lub leśnego, górnictwa, przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego, o ile te przedmioty majątkowe pociągnięto do podatku tego samego rodzaju w kraju, w którym się znajdują, a odnośnie państwo postępuje według zasad wzajemności co do takich samych przedmiotów majątkowych, znajdujących się w Polsce. Jednakże, jeżeli obciążenie podatkiem majątkowym zagranicznym jest mniejsze, aniżeli przewidziane niniejszą ustawą, to zwolnienie od podatku majątkowego, ustanowione w tej części, może mieć miejsce tylko do wysokości podatku zagranicznego.

Podlega jednak podatkowi majątek obywateli polskich (osób fizycznych i prawnych oraz spadków

wakujących i nieobjętych), nabyty lub ulokowany zagranicą po roku 1918, bez względu na obłożenie go analogicznym podatkiem zagranicznym.

Zwolnienia.**I. Zwolnienia podmiotowe.**

Art 3. Od podatku majątkowego wolni są:

- 1) Państwo, Związki samorządne i przymusowe związki prawa publicznego — od całego ich majątku,
- 2) spółdzielnie mieszkaniowe dla budowy nowych domów, oraz zasilane przez Skarb Państwa spółdzielnie spożywcze, należące do związków rewizyjnych,
- 3) związki zawodowe robotnicze i urzędnicze, o ile się nie trudnią transakcjami handlowymi,
- 4) osoby, których cały majątek nie przenosi wartości 3.000 franków złotych,
- 5) właściciele obszarów leśnych na przestrzeniach, obłożonych daniną lasową w myśl ustawy z dnia 6 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 87, poz. 676) — odnośnie do wartości całego drzewostanu na tych przestrzeniach (z wyłączeniem wartości gruntów leśnych), oraz właściciele masy drzewnej, obłożonej powyższą daniną — odnośnie do wartości całej tej masy.

II. Zwolnienia przedmiotowe.

Przy określaniu wartości majątku nie będą brane pod uwagę:

- a) biblioteki, zbiory naukowe bez względu na ich wartość, meble, odzież, sprzęty domowe, do osobistego użytku płatników oraz ich rodzin (art. 6 cz. 1) do wysokości 5.000 franków złotych,
- b) ziemię, nadaną żołnierzom na zasadzie ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 4, poz. 18), oraz gospodarstwa osadników na kresach wschodnich, nabyte na zasadach ustawy o reformie rolnej do wysokości 20 ha nabytej ziemi, dotąd w całości niezabudowane, o ile płatnik nie posiada innego majątku nieruchomego,
- c) polskie pożyczki państwowe,
- d) majątki lub ich części, które służą bezpośrednio celom kultu religijnego, naukowym, oświatowym, kulturalnym, dobroczynnym i sanitarnym, lub których dochody obracane są wyłącznie na powyższe cele,
- e) nowowznoszone budowle w miastach, określone w art. 1 ustawy z dnia 22 września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. № 88, poz. 786),
- f) gospodarstwa rolne na terenie ziem wschodnich, które nie przekraczają obszaru 15 ha, a których zabudowania zostały zniszczone przez wojnę i których właściciele w dniu 1 lipca 1923 r. nie posiadali budynku mieszkalnego i conajmniej jednego zabudowania gospodarczego.

Art. 4. Uwierzytelnieni przy Rządzie Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiciele obcych państw oraz przydani im urzędnicy i inne osoby, pozostające w stosunku służbowym względem rzeczonych przedstawicielstw — o ile są cudzoziemcami, jak również osoby, którym na zasadzie układów między państwowych przysługuje prawo do zwolnienia od podatku majątkowego — opłacają ten podatek tylko od majątków, wymienionych w ustępie 2 lit. a) i b) artykułu 2 niniejszej ustawy.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 5. Przedmiotem podatku majątkowego jest wszelki majątek nieruchomy i ruchomy osoby opodatkowanej (art. 2) po potrąceniu długów i ciężarów, które majątek ten zmniejszają, według stanu w dniu 1 lipca 1923 r.

W razie opodatkowania części majątku (art. 2 i art. 3 lit. d) potrąca się tylko te długi i ciężary, które obciążają opodatkowaną część majątku i pozostają w związku z jej nabyciem lub ulepszeniem.

Art. 6. Przy wymiarze podatku majątkowego dolicza się do majątku głowy rodziny majątek jej małżonka i niewłasnowolnych krewnych zstępnych, o ile prowadzą wspólne gospodarstwo z głową rodziny.

Akcji i udziałów krajowych towarzystw i spółek, w tej liczbie również i udziałów spółek firmowych i firmowo-komandytowych (jawnych spółek handlowych) nie dolicza się do majątku osób, będących posiadaczami takich akcji i udziałów.

Ustalenie wartości majątku.

Art. 7. W ogólności wartość przedmiotów majątkowych oblicza się wedle ich przeciętnej wartości obiegowej, jaką posiadały w dniu 1 lipca 1923 r. Wartość tę wyraża się w markach polskich i przelicza na franki złote według kursu: jeden frank złoty równa się dwadzieścia tysięcy marek.

W sposób, wskazany w części pierwszej niniejszego artykułu, określa się również wartość długów i ciężarów, zmniejszających majątek.

Art. 8. Wymieniony w art. 1 podatek majątkowy w sumie, równającej się wartości jednego miljarda franków złotych, pobierze się w kwotach:

1. 500 milionów franków złotych od posiadłości gruntowych, będących pod uprawą rolną i leśną, od których nie są wykupywane świadectwa przemysłowe w myśl ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. № 50, poz. 412).

2. 375 milionów franków złotych od przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, które według przepisów ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. № 58, poz. 412) są lub powinny być zaklasowane do przedsiębiorstw przemysłowych I do V kategorii włącznie świadectw przemysłowych lub do przedsiębiorstw handlowych I i II kategorii świadectw przemysłowych.

3. 125 milionów franków złotych od wszystkich innych kategorii majątku, podlegającego podatkowi majątkowemu.

Wartość przedmiotów majątkowych obliczy się w szczególności w sposób następujący:

a) Przeciętną wartość posiadłości gruntowych poza obrębem miast w granicach z 1 lipca 1923 r. bez budynków i inwentarzy, obliczy się na podstawie ustalonych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych cen jednostkowych dla każdej klasy dobroci gruntów w poszczególnych okręgach, na które całe Państwo pod względem wartości gruntów zostanie podzielone, wartość zaś budynków, jako też inwentarza żywego i martwego obliczy się w stosunku procentowym do wartości gruntów, a mianowicie: wartość inwentarza w stosunku 10% wartości gruntów, wartość budynków — w takiejże wysokości.

Jeżeli wskutek wojny nastąpiło zniszczenie co najmniej 20% majątku, natenczas szacunek obniży się o procent zniszczenia.

b) Przeciętną wartość majątku przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, obliczy się na podstawie tych ksiąg bez potrącenia wartości kapitału zakładowego (akcyjnego) i zapasowego (rezerwowego), przyczem: 1) bilansowa wartość majątku w nieruchomościach, maszynach, urządzeniach technicznych, narzędziach i innych środkach produkcji, jako też środkach komunikacyjnych i przewozowych oraz w urządzeniach biurowych — ulegnie przewalutowaniu w zależności od czasu ich nabycia drogą pomnożenia pierwotnych cen nabycia przez współczynniki, które ustali Minister Skarbu; 2) wartość papierów procentowych oraz walut zagranicznych, jako też należności w tych walutach — obliczy się według przeciętnego kursu, względnie szacunku giełdowego za czerwiec 1923 r., a wartość remanentu towarów — według cen obiegowych na 1 lipca 1923 r.

c) Minister Skarbu ustali normy szacunkowe i dla innych kategorii majątku, podlegającego podatkowi majątkowemu.

Wysokość podatku.

Art. 9. Podatek majątkowy wymierza się we frankach złotych podług następującej skali:

Stopień majątku	Wartość majątku w frankach złotych:		Stopa procent.
	ponad:	do:	
1	3.000	4.500	1,2
2	4.500	6.000	1,4
3	6.000	7.500	1,6
4	7.500	10.000	1,8
5	10.000	12.500	2
6	12.500	15.000	2,2
7	15.000	25.000	2,4
8	25.000	35.000	2,6
9	35.000	45.000	2,8
10	45.000	60.000	3
11	60.000	75.000	3,2
12	75.000	90.000	3,4
13	90.000	120.000	3,6
14	120.000	150.000	3,8
15	150.000	180.000	4
16	180.000	240.000	4,25

Stopień majątku	Wartość majątku w frankach złotych:		Stopa procent.
	ponad:	do:	
17	240.000	300.000	4,5
18	300.000	360.000	4,75
19	360.000	480.000	5
20	480.000	600.000	5,25
21	600.000	800.000	5,5
22	800.000	1.000.000	5,75
23	1.000.000	1.500.000	6
24	1.500.000	2.000.000	6,5
25	2.000.000	3.000.000	7
26	3.000.000	4.000.000	7,5
27	4.000.000	6.000.000	8
28	6.000.000	8.000.000	8,5
29	8.000.000	10.000.000	9
30	10.000.000	12.000.000	10
31	12.000.000	14.000.000	11
32	14.000.000	16.000.000	12
33	16.000.000		13

Podatek, przypadający według powyższej skali, rozkłada się na 6 równych rat półrocznych.

W razie gdy po dokonaniu szacunku (art. 7 i 8) okaże się, że wymierzony w całym Państwie podług skali niniejszego artykułu podatek majątkowy nie dosięgnie sumy, oznaczonej dla każdej kategorii w art. 8 — wówczas podwyższy się wymierzony każdemu płatnikowi podatek w każdej kategorii majątku, poczynając od 5 stopnia majątku, o taki procent, jaki będzie niezbędny dla osiągnięcia wspomnianej sumy w każdej kategorii, z uwzględnieniem 10% na ewentualne obniżki, orzeczone w toku instancji, jak również na odpisy na skutek ulg oraz z tytułu nieściągalności.

Według tych samych zasad obniży się podatek w razie przekroczenia kontyngentu.

Podatek majątkowy jest wolny od wszelkich dodatków na rzecz związków samorządnych.

Miejsce opodatkowania.

Art. 10. Wymiar podatku majątkowego dokonuje się w tym okręgu wymiarowym (art. 12 — 13), w którym płatnik ma siedzibę, względnie miejsce zamieszkania, albo w braku tegoż — miejsce pobytu w dniu 1 lipca 1923 r.

Płatnikowi, posiadającemu więcej niż jedno miejsce zamieszkania, względnie pobytu, jako też płatnikowi, mającemu siedzibę lub zamieszkującemu po za obszarem Rzeczypospolitej, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym się znajduje najważniejsza część majątku płatnika.

CZĘŚĆ II.

Organy wymiarowe.

Nadzór naczelny.

Art. 11. Ogólny nadzór nad sprawami podatku majątkowego i piecza nad ścisłem i jednolitem wykonaniem niniejszej ustawy należą do Ministra Skarbu.

Organy wymiarowe.

Art. 12. Ustalanie stanu i wartości majątków, podlegających opodatkowaniu, i wymiar podatku należą w pierwszej instancji do komisji szacunkowych, a w drugiej instancji do komisji odwoławczych.

Ustalanie stanu i wartości majątku wszystkich osób prawnych, obowiązanych do publicznego składania sprawozdań, i wymiar podatku tym osobom skuteczniają w pierwszej instancji izby skarbowe, a w drugiej instancji — komisje odwoławcze.

Art. 13. W każdym okręgu władzy podatkowej i instancji tworzy się conajmniej jedną komisję szacunkową, złożoną z 15 do 24 członków i tyluż zastępców, powołanych z grona płatników podatku majątkowego. Ilość komisji i liczbę członków każdej z nich ustali dyrektor właściwej izby skarbowej.

Przewodniczą komisji szacunkowej z urzędu naczelnik władzy podatkowej I instancji lub jego zastępca.

Na członków komisji szacunkowej i ich zastępców powołuje dyrektor izby skarbowej osoby wybrane:

- przez sejmiki powiatowe, względnie rady powiatowe, a także przez organizacje rolnicze — z pośród rolników, z większej i mniejszej własności,
- przez izby handlowe i przemysłowe, zrzeszenia i organizacje kupców i przemysłowców, izby rękodzielnicze (rzemieślnicze) i związki rękodzielnicze — z pośród kupców, przemysłowców i rękodzielników,
- przez stowarzyszenia właścicieli realności — z pośród właścicieli domów miejskich,
- przez organizacje i zrzeszenia płatników innych zawodów z pośród ich członków.

Dla tych grup płatników, których wspomniane wyżej organizacje i związki nie obejmują i nie mają prawa reprezentować, przedstawia listę kandydatów miejscowa reprezentacja samorządna.

Jeżeli wspomniane wyżej organy, wezwane do przedstawienia list kandydatów, nie uczynią tego w 14 dniowym terminie, wówczas brakujących członków i ich zastępców mianuje dyrektor izby skarbowej na wniosek naczelnika władzy podatkowej I instancji.

Art. 14. Komisje odwoławcze tworzy się dla okręgu każdej izby skarbowej z reguły w jej siedzibie. W razie potrzeby może Minister Skarbu utworzyć więcej komisji w okręgu izby skarbowej.

Komisja składa się z przewodniczącego w osobie dyrektora izby skarbowej lub jego zastępcy, tudzież z 16 członków i tyluż zastępców, przyczem 6 członków i ich zastępców mianuje Minister Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej z pośród urzędników izby skarbowej i 2 członków i ich zastępców z pośród płatników; pozostałych członków i ich zastępców ustanawia Minister Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej z grona płatników z pośród kandydatów, przedstawionych przez zawodowe lub urzędowe organizacje i zrzeszenia tak, aby o ile możliwości wszystkie kategorie majątków były odpowiednio w komisji reprezentowane.

W razie nieprzedstawienia kandydatów w 14-dniowym terminie podaje kandydatów dyrektor izby skarbowej.

Dyrektor izby skarbowej może w razie potrzeby lub na wniosek komisji zapraszać na posiedzenia komisji w charakterze rzeczoznawców urzędników technicznych i innych z pośród grona urzędników województwa i innych urzędów.

Art. 15. Na członków komisji szacunkowych i odwoławczych, jako też na zastępców mogą być powoływane tylko osoby, korzystające z pełni praw cywilnych i politycznych.

Członkowie komisji odwoławczej i ich zastępcy nie mogą być równocześnie członkami komisji szacunkowej lub ich zastępcami.

Mandat członka komisji (zastępcy) trwa do końca okresu wymiarowego (art. 1). Mandat ten jednak gaśnie, gdy członek komisji (zastępca) utraci pełnię praw cywilnych lub politycznych, albo gdy bez usprawiedliwienia nie przybędzie na trzy z rzędu posiedzenia komisji, względnie podkomisji. W miarę potrzeby na miejsce wakujące powołuje się innego członka (zastępcę) w trybie określonym w art. 13, względnie 14 niniejszej ustawy.

Art. 16. Dla przygotowania oszacowania majątków, zebrania materiału faktycznego, dokonywania oględzin na miejscu, sprawdzania wykazów i zeznań oraz stawiania wniosków dla komisji tworzy się w każdej komisji szacunkowej z jej członków i zastępców potrzebną ilość podkomisji. Czynnościami

podkomisji kieruje i biurowość jej prowadzi urzędnik władzy podatkowej I instancji, bądź też inna osoba, wyznaczona przez przewodniczącego komisji.

Art. 17. Przewodniczący komisji (art. 13 i 14) zwołuje komisję, kieruje jej czynnościami, wykonywa jej uchwały.

Art. 18. O każdej sesji przewodniczący zawiadamia pisemnie wszystkich członków komisji przynajmniej na dziesięć dni przed terminem posiedzenia. W razie potrzeby powołuje zastępców.

Uchwały komisji są prawomocne, jeżeli oprócz przewodniczącego lub jego zastępcy jest obecna przynajmniej połowa członków.

Jeżeli na pierwsze posiedzenie nie przybędzie niezbędna do powzięcia prawomocnych uchwał ilość członków, wyznacza się drugie posiedzenie z zastrzeżeniem, że zapadłe na niem uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Art. 19. Członkowie komisji i ich zastępcy, o ile nie pozostają na służbie państwowej, składają przy obejmowaniu swych obowiązków przysięgę na to, iż obowiązki swe pełnić będą według najlepszej wiedzy i sumienia i zachowają w ścisłej tajemnicy wszystkie powzięte w komisji wiadomości o majątkowych interesach płatników.

Obowiązek zachowania tajemnicy ciąży również na przewodniczącym, na jego zastępcy, jako też na innych członkach komisji i podkomisji, pozostających na służbie państwowej.

Obowiązek zachowania tajemnicy odnosi się także do wiadomości, zaczerpniętych z dokumentów, aktów, ksiąg i innych zapisków instytucji prywatnych i osób trzecich (art. 36 i 38).

Art. 20. Uchwały komisji zapadają większością głosów obecnych członków, w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 21. Przewodniczący i członkowie komisji oraz ich zastępcy nie mogą uczestniczyć w posiedzeniach podczas obrad i uchwał, dotyczących osza-

cowania majątków, należących do nich samych, do ich małżonków, krewnych i powinowatych w linii wstępnej i zstępnej albo w bocznej do trzeciego stopnia, do osób, będących pod ich opieką lub kuratelą, tudzież do firm, spółek i zrzesseń, z którymi są w jakikolwiek sposób pośrednio lub bezpośrednio związani.

Art. 22. Z obrad i uchwał komisji spisuje się protokoły, które podpisują przewodniczący i przynajmniej dwóch z obecnych na posiedzeniu członków lub ich zastępców, powołanych z grona płatników, względnie na propozycję organizacji.

Art. 23. Członkom komisji i podkomisji należą się diety i koszty podróży według norm, które ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

CZĘŚĆ III.

Postępowanie wymiarowe.

Czynności przygotowawcze do wymiaru podatku.

Art. 24. Zarządy gminne wiejskie i miejskie (magistraty) winny sporządzić do dnia 31 grudnia 1923 r. według wzoru i instrukcji, podanych w rozporządzeniu Ministra Skarbu, spisy osób, zamieszkałych w obrębie gminy i posiadających majątek. W większych miastach spisy te mają być sporządzone według poszczególnych dzielnic.

Oprócz tego spiszą zarządy gminne wszystkie nieruchomości i zakłady, położone w obrębie gminy, a należące do osób, nie mieszkających w tej gminie (mieście).

Równocześnie ze sporządzeniem spisów zarządy gminne doręczą każdej osobie, wciągniętej do spisu, formularz zeznania o majątku.

Art. 25. Wszystkie osoby, obowiązane w myśl niniejszej ustawy do opłacania podatku majątkowego, winny najpóźniej do 31 stycznia 1924 r. sporządzić i doręczyć zarządowi gminy za pokwitowaniem otwarte lub pomieszczone w zamkniętej kopercie zeznania pisemne, lub złożyć w zarządzie gminnym zeznania ustne o swoim majątku.

Osoby prawne, obowiązane do publicznego składania sprawozdań, winny złożyć zeznania w powyższym terminie we właściwej izbie skarbowej.

Zamiast zeznań o majątku osób, które nie spełniają obowiązku, ciężącego na nich, w myśl części pierwszej niniejszego artykułu odnośnie dane o stanie i wartości majątku zbiorą zarządy gminne (magistraty).

Na członkach zarządów gminnych (magistratów) ciąży obowiązek zachowania tajemnicy (art. 19).

Art. 26. Zeznanie ma zawierać określenie części składowych majątku i jego stanu oraz wartości w markach, a w szczególności:

- a) co do każdego obszaru gruntów, stanowiących samodzielną jednostkę gospodarczą — bliższe ich oznaczenie, rodzaj, obszar, przynależność, tudzież niepodlegające podatkowi przemysłowemu przedsiębiorstwa, połączone z gospodarstwem rolnem, oraz łączną wartość tego rodzaju przedmiotów majątkowych;

- b) co do każdego z budynków, z wyjątkiem tych budynków, które należą do gospodarstw rolnych, jako ich część składowa — przeznaczenie, rodzaj, wielkość (ilość pokoi, izb, kuchen), wiek oraz wartość;
- c) co do każdego z przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych — ich rodzaj i wartość oraz oświadczenie, czy prowadzone są prawidłowo księgi handlowe;
- d) co do kapitałów i praw majątkowych — ich rodzaj, wysokość i bliższe określenie wartości;
- e) co do urządzenia domowego i innych przedmiotów służących do osobistego użytku — ich rodzaj i określenie ogólnej wartości oraz ilości pokoi.

Długi i ciężary, obciążające majątek, winny być również wyszczególnione według ich rodzaju i wysokości.

Zeznanie składa się z zapewnieniem, że wszystkie przytoczone w niem dane oznajmione zostały według najlepszej wiedzy i sumienia, oraz stwierdza się własnoręcznym podpisem zeznającego.

Art. 27. Spisy płatników (art. 24) wraz z dołączonymi do nich zeznaniami (art. 25) zarządy gminne są obowiązane złożyć właściwej władzy podatkowej I instancji w terminie najpóźniej do 15 lutego 1924 r.

Art. 28. Władze administracyjne I instancji są obowiązane dopilnować — w razie potrzeby przez delegowanych urzędników państwowych lub samorządnych — aby obowiązki, ustanowione w art. 24, 25 i 27, były przez zarządy gminne w przepisanych terminach wykonane.

W szczególności winny władze te baczyć, aby ustne zeznania od podatników były bez przeszkód przyjmowane.

Art. 29. Koszty, połączone z wykonaniem czynności, przewidzianych w art. 24, 25 i 27, będą zwrócone przez Skarb zarządom gminnym, według norm, które oznaczy Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 30. Władze podatkowe I instancji zbadają dostarczone im przez zarządy gminne spisy płatników podatku majątkowego oraz zeznania, w wypadkach niedokładności zażądają uzupełnień, wyjaśnień, i pogną do złożenia zeznań osoby, które ich nie złożyły, nakładając na nie stosowne grzywny (art. 70).

W ten sam sposób izby skarbowe zbadają zeznanie osób prawnych, obowiązanych do publicznego składania sprawozdań.

Zaliczka na poczet podatku majątkowego.

Art. 31. Na podstawie zeznań, sprawdzonych i uzupełnionych w trybie, wskazanym w artykule poprzednim, oblicza właściwa władza podatkowa (urząd skarbowy, izba skarbową) zaliczkę na pierwszą ratę podatku majątkowego w wysokości półrocznej raty, przypadającej według skali art. 9 od wartości ogólnego majątku, podanej w zeznaniu, względnie w danych, zebranych w myśl części ostatniej artykułu 25.

Zaliczka winna być obliczona w kwocie, która zgodnie ze skalą art. 9 odpowiada zeznanej sumie majątku.

Art. 32. O wysokości zaliczki (art. 31) zawiadamia płatników właściwa władza podatkowa. Zaliczka ta ma być uiszczona w terminie płatności pierwszej raty podatku majątkowego (art. 49), jak również ma być nadal płacona w tej samej wysokości w terminach płatności następnych rat tego podatku tak długo, dopóki płatnik nie zostanie zawiadomiony o ostatecznym wymiarze podatku majątkowego.

Płatnik może jednak uiszczyć w każdym terminie płatności więcej rat naraz.

W razie nieotrzymania zawiadomienia przed terminem pierwszej raty może płatnik sam obliczyć zaliczkę w myśl przepisów art. 31 i w terminie ją wpłacić.

Od obliczenia zaliczki, dokonanego przez władzę podatkową, można wnieść odwołanie w ciągu dni czterech od dnia doręczenia zawiadomienia płatnikowi do władzy podatkowej, bezpośrednio przełożonej, której orzeczenie jest ostateczne.

Omyłki w obliczeniach zaliczki prostuje ta sama władza podatkowa, która zaliczkę obliczyła.

Płatnikowi, który w pierwszym terminie płatności podatku zapłaci w gotówce całą należność podatkową, przyznaje się zniżkę w wysokości 10% całej należności podatkowej (art. 40 i 41), płatnikowi zaś, który w pierwszym terminie płatności podatku zapłaci całą należność podatkową zgodnie z p. c) i d) art. 58, przyznaje się zniżkę w wysokości 5% całej należności podatkowej.

Na poczet zaliczki, o której mowa w tym artykule, winni płatnicy w czasie od 10 listopada do dnia 10 grudnia 1923 r. uiszczyć bez oddzielnych zawiadomień:

- I) podatnicy, płacący od 150.000 mk. do 600.000 marek rocznie podatku gruntowego i budynkowego (ustawa z dnia 15 czerwca 1923 r. — Dz. U. R. P. № 65 poz. 505) — jednokrotną pełną kwotę tego podatku, przypadającą za pierwsze półrocze 1923 r.; płacący od 600.000 marek do 1.000.000 mk. — dwukrotną; płacący zaś ponad 1.000.000 mk. — trzykrotną kwotę, w ten sam sposób obliczoną;
- II) płatnicy podatku przemysłowego: dwukrotną pełną kwotę podatku przemysłowego, przypadającego za pierwsze półrocze 1923 r. od przedsiębiorstw przemysłowych pierwszych sześciu kategorii i przedsiębiorstw handlowych pierwszych dwóch kategorii, oraz jednokrotną pełną kwotę od samodzielnych wolnych zajęć zawodowych, od przedsiębiorstw przemysłowych 7-mej kategorii i przedsiębiorstw handlowych 3-ej kategorii, oraz 6-krotną pełną roczną kwotę podatku obrotowego, przypadającego za rok 1923 od płatników tego podatku na górnosląskiej części województwa śląskiego.

Czynności wymiarowe komisji szacunkowych.

Art. 33. Po obliczeniu zaliczki podatku majątkowego władza podatkowa I instancji przekazuje zebrany materiał wymiarowy komisji szacunkowej.

Działalność komisji szacunkowych winna się rozpocząć najpóźniej z dniem 16 kwietnia 1924 r. i ma być tak prowadzona, aby do 31 grudnia 1924 roku oszacowanie majątków w okręgu wymiarowym zostało ukończone.

Art. 34. Komisje i podkomisje szacunkowe sprawdzają zeznania płatników oraz spisy i wykazy, dostarczone przez zarządy gminne (art. 27), przy pomocy wszelkich posiadanych materiałów i wiadomości, mają też prawo przesłuchiwać w tym celu płatników, znawców i świadków.

Znawcy, wzywani przez komisje w sprawach podatku majątkowego, mają prawo do wynagrodzenia według norm, które ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Nadto komisje i podkomisje szacunkowe oraz pisemnie przez nie upoważnieni urzędnicy państwowi i członkowie komisji mają prawo dokonywać oględzin nieruchomości, zakładów, składów i innych lokalów oraz mieszkań płatników, ewentualnie z udziałem znawców.

Art. 35. Komisje, względnie podkomisje, szacunkowe są obowiązane dokonać opisanie i oszacowania przedmiotów majątkowych, położonych w ich okręgach, a należących do płatników, podlegających kompetencji innych komisji szacunkowych, względnie izb skarbowych, i korzystają przytem z uprawnień, przewidzianych w art. 34.

Art. 36. Wszystkie władze i urzędy państwowe i samorządowe oraz ich organa wykonawcze, tudzież instytucje publiczne i prywatne są obowiązane na żądanie władz podatkowych i komisji, względnie podkomisji, szacunkowych udzielać bezpłatnie wszelkich danych i informacji, potrzebnych do ustalenia majątku i wymiaru podatku.

W razie istotnej trudności w dostarczeniu wspomnianych danych i informacji, powinny wyżej wymienione instytucje zezwalać na przeglądanie wszelkiego rodzaju aktów, ksiąg i dokumentów oraz innych zapisków, jak również na sporządzanie z nich wyciągów, niezbędnych do opodatkowania.

Art. 37. W razie wątpliwości co do dokładności lub prawdziwości złożonych w terminie zeznań właściwa komisja szacunkowa (podkomisja, przewodniczący) przedstawia je płatnikowi, żąda wyjaśnień, uzupełnień i dowodów pisemnych lub ustnych, jak również przedłożenia ksiąg handlowych i gospodarczych.

Art. 38. Każdy jest obowiązany na wezwanie władzy lub komisji, względnie podkomisji, udzielić jej w oznaczonym terminie wszelkich wyjaśnień i informacji w przedmiocie opodatkowania siebie i innych osób, przedłożyć wszelkie posiadane księgi handlowe i gospodarcze, względnie dokumenty i zapiski, oraz zeznawać, jako świadek lub znawca na ściśle określone okoliczności.

Osób, pozostających z płatnikiem w stopniu pokrewieństwa, które wedle ustaw postępowania karnego zwalnia od zeznań, nie można zmusić do zeznań.

Art. 39. Stan majątku nie może być przyjęty odmiennie od podanego w zeznaniu, złożonym w ter-

minie, jeżeli przedtem nie wezwano płatnika do udzielenia wyjaśnień (art. 37) władzy, wymierzającej podatek.

O ile jednak płatnik nie złoży w wyznaczonym mu terminie żądanych wyjaśnień, lub o ile na konkretne zarzuty, przedstawione przez komisje przeciw danym, wskazanym w zeznaniu, złoży wyjaśnienie niedostateczne, wówczas komisja przy ustaleniu i oszacowaniu majątku kieruje się danymi, jakimi rozporządza.

Art. 40. Na podstawie zebranego materiału i przeprowadzonych obrad ustala komisja dla każdego płatnika ogólną wartość jego majątku według poszczególnych rodzajów oraz wymierza kwotę podatku majątkowego, przypadającego według skali art. 9 na cały okres wymiarowy.

Czynności wymiarowe izb skarbowych.

Art. 41. Postanowienia art. 34 do 40 stosują się analogicznie do wymiaru podatku majątkowego osobom prawnym, obowiązany do publicznego składania sprawozdań, przez izby skarbowe, przyczem przepisy, zawarte w art. 34 do 38, izby wykonywają bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem władz podatkowych I instancji i komisji, względnie podkomisji, szacunkowych.

Obliczenie zwzyżek, względnie zniżek podatkowych.

Art. 42. Po ukończeniu wymiarów podatku (art. 40 i 41) izby skarbowe winny zestawić sumarycznie podatek majątkowego według okręgów wymiarowych i według kategorii majątków, oznaczonych w ust. 1, 2 i 3 części 1 art. 8 i przesłać je Ministrowi Skarbu najpóźniej do 31 stycznia 1925 r.

Na podstawie powyższych sumaryczy Minister Skarbu oblicza ogólną sumę podatku wymierzonego w całym Państwie dla każdej kategorii majątków i ustala procent zwzyżki, względnie zniżki, w myśl postanowień części 3 i 4 art. 9.

Wysokość tak wyznaczonego procentu zwzyżki, względnie zniżki, winna być zakomunikowana organom wymiarowym w terminie do 15 marca 1925 r.

Nakazy płatnicze.

Art. 43. Nakazy płatnicze, zawierające wskazanie ogólnej wartości opodatkowanego majątku, wartości majątku w każdej z grup wspomnianych w części pierwszej art. 8, stopy procentowej podatku, kwoty podatku majątkowego, wymierzonego przez komisję, względnie izbę skarbową, procentu zwzyżki, względnie zniżki (art. 42), kwot zwzyżki, względnie zniżki ogólnej kwoty podatku majątkowego, terminów płatności oraz przysługujących płatnikowi środków prawnych — sporządza właściwa władza podatkowa (urząd skarbowy, izba skarbowa) i zarządza ich doreczenie za pokwitowaniami najpóźniej do dnia 15 maja 1925 r.

Ogłaszanie list płatników.

Art. 44. Po rozesłaniu nakazów płatniczych (art. 43) przewodniczący komisji szacunkowej sporządza w dwóch egzemplarzach imienne listy płatników według gmin (wsi), względnie dzielnic miejskich,

z oznaczeniem kwot ustalonego majątku i przypadającego podatku. Celem umożliwienia kontroli publicznej nad wymiarem podatku majątkowego jeden egzemplarz listy wykłada się na przeciąg 4 tygodni

w pomieszczeniu władzy podatkowej I instancji, a drugiej przesyła się do właściwego urzędu gminnego (magistratu) dla wyłożenia na taki sam przeciąg czasu w miejscu dostępnym dla publiczności.

Władze podatkowe I instancji lub urząd gminy (magistrat) obowiązane są przyjąć protokularnie uwagi osób, przeglądających spis.

Odwołania.

Art. 45. Od oszacowania majątku, dokonanego przez komisję szacunkową, względnie przez izbę skarbową, oraz od obliczenia podatku przysługuje płatnikowi prawo odwołania się do komisji odwoławczej w ciągu 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołania wnosi się za pośrednictwem tej władzy podatkowej, która wydała nakaz płatniczy.

Na żądanie płatnika należy mu dla celów odwołania udzielić podstaw wymiaru, ustalonych przez komisję szacunkową, względnie przez izbę skarbową. Bliższe w tym względzie postanowienia wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Na wypadek zażądania przez płatnika podstaw wymiaru, bieg 30-dniowego okresu przerywa się na czas do dnia doręczenia podstaw wymiaru płatnikowi.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanych terminach.

Spóźnione odwołania władza podatkowa I instancji, względnie izba skarbową (art. 12 Cz. II) odrzuca ostatecznie.

Komisja odwoławcza rozpoznaje jednak odwołanie, o ile przekroczenie terminu wynosi nie więcej niż dni 15, a płatnik usprawiedliwi opóźnienie nieuchronną lub nieprzewidzianą przeszkodą.

Art. 46. Przewodniczącemu komisji szacunkowej służy prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uchwałom komisji szacunkowej w terminie miesięcznym od dnia następnego po upływie okresu wyłożenia list w myśl art. 44 niniejszej ustawy.

Odpis sprzeciwu należy przesać płatnikowi, któremu przysługuje prawo wniesienia odpowiedzi w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu odpisu.

Sprzeciw przewodniczącego wraz z ewentualną odpowiedzią płatnika winien być przesłany komisji odwoławczej.

Wniesienie sprzeciwu nie wstrzymuje wykonania zaskarżonej uchwały komisji szacunkowej.

Art. 47. Władza podatkowa, do której wpłynęło odwołanie, bada konkretne zarzuty odwołania, przeprowadza w razie potrzeby dodatkowe dochodzenie, uzupełnia braki postępowania i przesyła komisji odwoławczej akta sprawy wraz z wnioskiem komisji szacunkowej (urząd skarbowy), względnie z własnym wnioskiem (izba skarbową).

Art. 48. Komisja odwoławcza jest właściwa do rozstrzygnięcia w drugiej i ostatniej instancji odwołań i sprzeciwów.

Przy rozpatrywaniu odwołań i sprzeciwów komisja odwoławcza i jej przewodniczący korzystają z tych samych praw, jakie służą komisji szacunkowej i jej przewodniczącemu.

Przy rozstrzygnięciu odwołań i sprzeciwów komisja odwoławcza nie jest związana ani uchwałą I instancji, ani wnioskiem przewodniczącego komisji szacunkowej (art. 47) i zależnie od stanu faktycznego i prawnego zatwierdza lub zmienia zaskarżoną uchwałę, przyczem ma zastosowanie przepis art. 39.

Jeżeli jednak komisja odwoławcza, załatwiając jednostronne odwołanie płatnika, przyjdzie do przekonania, że podatek wymierzono w kwocie za niskiej, to orzeka odrzucenie odwołania i zwraca sprawę pierwszej instancji, celem uzupełnienia postępowania wymiarowego.

Zapadłą decyzję komisji odwoławczej wraz z aktami sprawy przesyła się przewodniczącemu komisji szacunkowej, względnie izbie skarbowej, celem zawiadomienia płatników i poczynienia ewentualnych zmian w księdze bierczej.

Od decyzji komisji odwoławczej przysługuje tak płatnikom, jak i przewodniczącemu komisji odwoławczej prawo wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w myśl ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 67 poz. 606).

CZĘŚĆ IV.

Uiszczenie podatku.

Terminy płatności.

Art. 49. Terminy płatności rat podatku majątkowego (art. 1 i 9) przypadają: pierwszej raty w czasie od 15 kwietnia do 15 maja 1924 r., drugiej — w listopadzie 1924 r., pozostałych zaś czterech rat — w czerwcu i grudniu drugiego i trzeciego roku okresu wymiarowego (art. 1).

Wyrównanie rat.

Art. 50. Od płatnych rat wymierzonego podatku (art. 40, 41 i 43) potrąca się kwoty zapłaconej zaliczki (art. 31 i 32).

O ile kwota zaliczki przewyższa płatne już raty podatku, to nadwyżkę zalicza się na następne z kolej raty.

Jeżeli rata wymierzonego podatku jest wyższa od zaliczki (art. 31), to — nie naruszając postanowień art. 65 — różnicę należy uiścić do dnia 30 po doręczeniu nakazu z doliczeniem 1% w stosunku miesięcznym za każdy miesiąc zwłoki, licząc od dnia terminu płatności zaliczki do dnia doręczenia nakazu.

Płatne już raty podatku, wymierzonego płatnikom, którym nie obliczono zaliczki (art. 32 część druga), winny być uiszczone do 30 dni po doręczeniu nakazu płatniczego; kary za zwłokę zostaną jednak policzone od ustawowych terminów płatności (art. 49).

Zmiany w wymiarze podatku.

Art. 51. Zmiany, zachodzące w ciągu okresu wymiarowego w wartości majątku, nie wpływają na zmianę skutecznego wymiaru podatku majątkowego.

Art. 52. Jeżeli wskutek pożaru, powodzi lub innych nadzwyczajnych wydarzeń nastąpi całkowite zniszczenie majątku, albo jeżeli wartość majątku z powodu przytoczonych okoliczności ulegnie zmniejszeniu przynajmniej o $\frac{1}{5}$, wtedy na prośbę płatnika, wniesioną w przeciągu 60 dni po wypadku, który spowodował zniszczenie majątku, umorzy podatek izba skarbowa całkowicie lub częściowo, stosownie do stopnia zniszczenia majątku.

Art. 53. Osoby, które przy ogólnym wymiarze podatku opuszczono, lub które przy pierwotnym wymiarze niewłaściwie uwolniono od podatku, albo co do których wymiar wskutek później ujawnionych okoliczności okaże się za niski — mają być dodatkowo pociągnięte do podatku za cały okres wymiarowy.

Prawo wymiaru podatku dla tych osób ulega jednak przedawnieniu z końcem roku 1933.

Termin uiszczenia podatku przez płatników, o których mowa w niniejszym artykule, wyznacza się na 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego. Jeżeli jednak zwłoka w wymiarze podatku nastąpiła z winy płatnika, to kary za zwłokę liczyć się będą od ustawowych terminów płatności (art. 49).

Odpowiedzialność za podatek.

Art. 54. W razie śmierci płatnika odpowiedzialność za należność podatkową obciąża masę spadkową w całości, względnie spadkobierców, w stosunku do udziału każdego z nich w spadku.

Art. 55. W razie niemożności ściągnięcia podatku od głowy rodziny, każdy z jej członków, którego majątek doliczono w myśl części pierwszej art. 6 do majątku płatnika, jest odpowiedzialny za tę część podatku, która przypada stosunkowo na jego majątek.

Zabezpieczenie podatku.

Art. 56. Suma, należna Skarbowi od każdego płatnika z tytułu podatku majątkowego, korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego płatnika przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami.

W razie uzasadnionej obawy usunięcia majątku z pod opodatkowania, względnie egzekucji, suma ta może być zabezpieczona na ruchomym majątku płatnika nawet przed upływem ustawowych terminów płatności (art. 49).

Art. 57. Suma podatku majątkowego, przypadająca od płatnika, korzysta również z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku nieruchomego tegoż płatnika przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami hipotecznymi, z wyjątkiem należnych Skarbowi podatków oraz z wyjątkiem pożyczek amortyzacyjnych, zaciągniętych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy w tych instytucjach kredytowych, których zobowiązania posiadają — w myśl obowiązujących przepisów — bezpieczeństwo pupilarne.

Formy uiszczenia podatku.

Art. 58. Podatek majątkowy, obliczony we frankach złotych (art. 9), może być wpłacony:

- a) markami według kursu franka złotego w dniu zapłaty, określanego przez Ministra Skarbu na każde 15 dni;
- b) walutami obcemi, których gatunek i kurs przeliczenia ustali Minister Skarbu; w razie udowodnionej niemożności zapłacenia podatku majątkowego w całości lub w części gotówką, podatek może być wpłacony;
- c) listami zastawnymi krajowych instytucji kredytu długoterminowego, opiewającymi na franki złote lub inne waluty, których kurs, zapewniający wpływ równowartości wymierzonej kwoty podatku majątkowego we frankach złotych, i których rodzaj określi Minister Skarbu;
- d) obligacjami pierwszeństwa, przewidzianymi w art. 60.

Art. 59. Płatnik podatku majątkowego może — na pokrycie tegoż podatku — za wiedzą władzy podatkowej pierwszej instancji, zaciągnąć, bez względu na istniejące ustawowe lub umowne zakazy obciążenia, pożyczkę i zabezpieczyć ją na swej nieruchomości, pod warunkiem, że cała suma pożyczki będzie wniesiona do kasy skarbowej na rachunek podatku.

Pożyczka ta korzysta z pierwszeństwa, określonego w art. 57.

O ile pożyczka zaciągnięta będzie w opiewających na franki złote lub inne waluty listach zastawnych krajowych instytucji kredytu długoterminowego (art. 58 lit. c), listy te będą przyjęte na poczet należności podatku majątkowego.

Art. 60. Spółki akcyjne oraz komandytowo-akcyjne mogą za zgodą Ministra Skarbu wypuścić obligacje pierwszeństwa, opiewające na franki złote, lub inne waluty, spłacalne w okresie dziesięcioletnim, na sumę potrzebną do zapłacenia należnego od tych spółek podatku majątkowego, pod warunkiem, że papiery te będą wniesione do kasy skarbowej.

Obligacjom tym przysługiwać będą również przywileje pierwszeństwa, określone w art. 56 i 57.

Bliższe w tym względzie przepisy, a w szczególności przepisy, zapewniające wpływ równowartości wymierzonej kwoty podatku majątkowego we frankach złotych, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Zaległości i egzekucja.

Art. 61. Kwoty podatku majątkowego, nie uiszczone w terminach płatności (art. 32 i 49), stają się zaległością, która będzie ściągnięta przymusowo wraz z karami za zwłokę w wysokości 10% miesięcznie oraz kosztami egzekucyjnymi, określonymi w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 31, poz. 189) o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych.

Art. 62. W celu ściągnięcia podatku majątkowego Minister Skarbu może bez względu na istniejące ustawowe lub umowne zakazy obciążania, zaciągnąć w krajowych instytucjach kredytowych, niezależnie od zgody właściciela nieruchomości, w jego zastępstwie i na jego rachunek pożyczkę w listach zastawnych, opiewających na franki złote, na pokry-

cie sumy podatku majątkowego, przypadającej od danego płatnika, oraz kosztów zaciągnięcia tejże pożyczki.

Wspomniane jednak koszty nie mogą przekraczać 10% sumy podatku majątkowego.

Zaciągniętej pożyczce, zarówno jak procentom od niej i kosztom transakcji służy pierwszeństwo, wskazane w art. 57.

Art. 63. W celu umożliwienia płatnikom zapłaty podatku majątkowego w trybie, określonym w art. 58 lit. c), jakoteż w celu ściągnięcia podatku w sposób, wskazany w art. 62—Minister Skarbu władny jest zatwierdzić zmiany postanowień statutów instytucji kredytowych, o ile dotyczą warunków udzielania pożyczek.

Również władny jest Minister Skarbu dla celów, określonych w poprzedniej części niniejszego artykułu, utworzyć oddzielną instytucję kredytu długoterminowego z prawem wydawania pożyczek w listach zastawnych, opiewających na franki złote, oraz zatwierdzić w drodze rozporządzenia jej statut, a w szczególności warunki emisji listów zastawnych i plan ich umorzenia.

Art. 64. Minister Skarbu władny jest sprzedawać, zastawiać i zamieniać obligacje pierwszeństwa (art. 60) oraz listy zastawne (art. 59 i 62), otrzymane na poczet podatku majątkowego.

U l g i.

Art. 65. Płatnikom, którzy w najbliższym terminie płatności po doręczeniu nakazu płatniczego uiszczą w gotówce zgóry cały przypadający od nich podatek, po uwzględnieniu zapłaconych rat zaliczki (art. 32), przyznaje się zniżkę w wysokości 10% należności podatkowej, płatnej po doręczeniu nakazu płatniczego, płatnikom zaś, którzy uiszczą na powyższych zasadach podatek zgodnie z p. c) i d) art. 58, przyznaje się zniżkę w wysokości 5% całej należności podatkowej.

Art. 66. Dyrektorowie izb skarbowych władni są udzielać odroczenia zapłaty podatku majątkowego właścicielom nieruchomości miejskich, do których stosuje się ustawa o ochronie lokatorów, a których jedynym źródłem dochodu są te nieruchomości, względnie także uposażenie służbowe, praca najemna lub emerytura. W innych, na wyjątkowe uwzględnienie zasługujących wypadkach, może udzielić odroczenia zapłaty Minister Skarbu.

Odroczenia będą udzielane na prośbę płatników bez doliczenia kar za zwłokę.

Odroczonym kwotom podatku przysługiwać będzie przywilej pierwszeństwa, przewidziany w art. 57.

Przepisy poprzednich części niniejszego artykułu nie dotyczą tych płatników, którzy nabyli nieruchomości miejskie tytułem odpłatnym po dniu 1 stycznia 1919 r.

W razie sprzedaży nieruchomości odroczenie ustaje i należność podatku majątkowego płatna jest przy sporządzeniu kontraktu kupna-sprzedaży pod rygorem nieważności aktu.

Art. 67. Płatnikom, uprawnionym do korzystania ze sposobów zapłaty podatku majątkowego,

określonych w art. 59 część trzecia i art. 60, może dyrektor izby skarbowej odroczyć, bez policzenia kar za zwłokę, terminy płatności podatku (art. 32 i 49) na okres czasu, niezbędny dla przeprowadzenia formalności, połączonych z zaciągnięciem pożyczki w listach zastawnych, względnie wypuszczeniem obligacji pierwszeństwa.

Ministrowi Skarbu służy prawo odraczania, względnie przesuwania wszystkich terminów, w niniejszej ustawie wyznaczonych, z wyjątkiem terminów, oznaczonych w art. 1, 7, 32 i 49.

Art. 68. Minister Skarbu jest władny udzielić częściowego lub zupełnego uwolnienia od podatku ze względu na zobowiązania międzynarodowe. Również przysługuje Ministrowi Skarbu prawo stosowania zarządzeń odwetowych.

CZĘŚĆ V.

Postanowienia karne.

Przepisy materialne.

Art. 69. Osoby, wchodzące w skład zarządów gminnych, miejskich i wiejskich, są odpowiedzialne za ścisłe i terminowe wykonanie obowiązków, nałożonych na nie na zasadzie niniejszej ustawy i wydanych na jej podstawie zarządzeń.

Winni naruszenia tych obowiązków ulegną karze porządkowej do kwoty, odpowiadającej tysiącowi franków złotych.

Art. 70. Kto nie złoży w terminie wyznaczonym zeznania o majątku, wymaganego w myśl art. 25, względnie uzupełnienia podług art. 30, ulegnie karze grzywny do kwoty, odpowiadającej tysiącowi franków złotych.

Kara ta może być powtarzana.

Art. 71. Osoby, winne naruszenia przepisów artykułów 36 i 38, nie działające w charakterze urzędowym, ulegną karze grzywny do kwoty, odpowiadającej 500 frankom złotym, działające zaś w tym charakterze będą odpowiadały w drodze dyscyplinarnej.

Art. 72. Kto osób, uprawnionych w myśl art. 34 część trzecia do dokonywania oględzin, nie dopuści do wykonania tych czynności, lub przeszkodzi ich wykonaniu — ulegnie karze pozbawienia wolności do 3 miesięcy, albo karze grzywny do kwoty, odpowiadającej 2.000 franków złotych — o ile czyn tego rodzaju nie podlega karze surowszej w myśl istniejących przepisów.

Art. 73. Kto w celu uchylenia od ustawowej powinności podatkowej osoby własnej lub przez siebie zastępowanej, świadomie złoży nieprawdziwe zeznania lub wyjaśnienia, które przyczynić się mogą do udaremnienia wymiaru, lub uszczuplenia ustawowo należącego się podatku — niezależnie od obowiązku uiszczenia należności podatkowej — ulegnie karze grzywny od jednokrotnej do dwudziestokrotnej sumy niewymierzonego lub uszczuplonego, względnie narażonego na zmniejszenie lub uszczuplenie podatku, o ile dany czyn nie ulega karze surowszej,

a w razie okoliczności obciążających — nadto karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 74. Członkowie komisji, podkomisji, ich zastępcy, znawcy, jakoteż urzędnicy i inni funkcjonariusze, uczestniczący w posiedzeniach komisji, podkomisji, członkowie urzędów gminnych (magistratu), winni ujawnienia wiadomości, o których mowa w art. 19 — ulegną karze grzywny do kwoty, odpowiadającej 5.000 franków złotych, o ile w myśl istniejących przepisów nie podlegają surowszym postanowieniom karnym.

Jeżeli wykroczenia dokonano w celu zaszkożenia kredytowi lub czci osoby, której dotyczy wiadomość ujawniona — winny ulegnie nadto karze pozbawienia wolności na czas do 6 miesięcy.

Art. 75. Kto jako znawca lub świadek złoży władzy podatkowej, komisji lub podkomisji świadomie nieprawdziwe zeznanie lub świadectwo, w zamiarze udaremnienia wymiaru podatku, lub spowodowania mylnego obliczenia tegoż podatku — ulegnie karze grzywny do kwoty, odpowiadającej 5.000 franków złotych, a w razie okoliczności obciążających — nadto karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 76. Winni kilku wykroczeń przeciwko przepisom niniejszej ustawy podlegają karze grzywny za każde z tych wykroczeń z osobna. Co do kary pozbawienia wolności należy stosować odnośne przepisy ustaw karnych powszechnych.

Przepisy formalne.

Art. 77. Wszczywanie spraw o przekroczenia przepisów niniejszej ustawy należy, bez naruszenia kompetencji innych właściwych organów, do tej władzy podatkowej, względnie do tej komisji, która ujawniła odnośne przekroczenia.

Art. 78. Kary porządkowe z mocy art. 69 nakłada właściwa władza administracyjna. Na skutek wniesionego zażalenia osoby ukaranej może władza bezpośrednio przełożona zniżyć nałożoną karę porządkową, lub zwolnić od niej.

Orzecznictwo co do naruszeń niniejszej ustawy, zagrożonych grzywną z mocy artykułów 70 i 71, należy do właściwych komisji, względnie do izb skarbowych.

Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, zagrożone, choćby obok innej kary, karą pozbawienia wolności (art. 72, 73, 74 i 75), należy do powszechnych sądów karnych (powiatowych, pokoju).

Art. 79. O orzeczeniach (art. 78 część druga) władza orzekająca zawiadamia obwinionego pisemnie.

Obwiniony może wnieść w terminie 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia, na ręce władzy, która wydała orzeczenie, bądź odwołanie do władzy administracyjno-skarbowej II instancji, bądź też żądanie rozpatrzenia sprawy przez sąd.

W pierwszym wypadku rozstrzygnięcie należy do komisji odwoławczej.

Orzeczenia komisji odwoławczej są ostateczne i nie mogą być zaskarżone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W drugim wypadku właściwy sąd powiatowy (pokoju) przeprowadza postępowania tak, jakby orzeczenia karno-skarbowego nie wydano.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. stosuje się przepisy §§ 459 — 469 ustawy o postępowaniu karnem.

Obwiniony, który wybierze drogę odwołania do władz skarbowych, traci drogę odwołania do sądu.

Odwołania do władz skarbowych i do sądu nie wstrzymują wykonania kary, z wyjątkiem pozbawienia wolności.

Art. 80. Przez karę pozbawienia wolności, o której mowa w art. 72, 73, 74 i 75, rozumieć należy areszt. (art. 21 ros. k. k. z r. 1903, § 18 niem. ust. k. z r. 1871, § 244 austr. u. k. z r. 1852), o ile orzeczono karę, nie przenoszącą 6 tygodni pozbawienia wolności; zresztą zaś na obszarze mocy obowiązującej ros. k. k. z r. 1903 i niem. k. k. z r. 1871 — więzienie (art. 3 ustęp 3 przech. przep. do ros. kod. kar. z 7 sierpnia 1917 r., § 16 niem. u. k. z r. 1871), na obszarze zaś mocy obowiązującej austriackiej ustawy karnej z r. 1852 — ścisły areszt (§ 245 austr. u. k. z r. 1852).

Na obszarze mocy obowiązującej austr. ustawy karnej można zawsze wnieść odwołanie z powodu orzeczenia o karze.

Art. 81. Grzywny, orzeczone przez sądy, w razie niemożności ich ściągnięcia, ulegają zamianie na kary pozbawienia wolności stosownie do ogólnych przepisów dzielnicowych ustaw karnych jednak nie wyżej 6 miesięcy.

Art. 82. Odpowiedzialność za przestępstwa z art. 69 — 75 gaśnie w przeciągu 5 lat, licząc od dnia popełnienia czynu przestępnego.

Karygodność czynu, wymienionego w art. 73 i 75, gaśnie, gdy winny sprostuje lub uzupełni swoje zeznanie lub wyjaśnienie wobec właściwej władzy, zanim przeciw niemu wpłynie doniesienie do władzy, powołanej do orzeczenia o karze.

Art. 83. Grzywny, nałożone za przekroczenia postanowień niniejszej ustawy w drodze administracyjno-skarbowej, winny być uiszczone w terminie 3-tygodniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia karnego (art. 79).

Grzywny, nie wpłacone w terminie, wskazanym w części pierwszej niniejszego artykułu, nie ulegają zamianie na areszt i uważane są za zaległość podatkową.

Art. 84. Grzywny, nałożone za naruszenie przepisów niniejszej ustawy, winny być uiszczone w markach według kursu franka złotego, ustalonego dla piętnastodniowego okresu zapłaty. Grzywny mogą być zabezpieczone na majątku obwinionego przez władze podatkowe nawet przed wydaniem orzeczenia karnego.

CZEŚĆ VI.

Doręczenia.

Art. 85. Doręczenie wszelkich wezwań, poleceń, obwieszczeń, zawiadomień, ponagleń i nakazów płatniczych skutecznia się przez organa władzy skarbowej, albo przez policję, względnie zarządy gminne (magistraty) i przez pocztę.

Odbiór pisma ma potwierdzić płatnik, ktokolwiek z jego domowników, lub zarządzający majątkiem albo przedsiębiorstwem płatnika.

Jeżeli osoba, obowiązana do odbioru w myśl poprzedniego ustępu, odmówi przyjęcia pisma lub potwierdzenia odbioru, to należy pismo pozostawić na miejscu doręczenia, a okoliczność tę odnotować na pokwitowaniu. Pozostawienie pisma będzie równoważne z jego doręczeniem.

Art. 86. Dla płatników, których miejsce zamieszkania lub pobytu jest niewiadome, należy pisma złożyć w zarządzie gminnym (magistracie). Zarząd gminny (magistrat) ogłasza niezwłocznie o złożeniu pisma w sposób, używany w danej miejscowości, wzywając adresatów, aby celem odebrania pisma przybyli do urzędu.

Doręczenie uważa się za skuteczne, jeżeli od czasu ogłoszenia upłynęły 2 tygodnie.

O dokonaniu ogłoszenia mają zarządy gminne (magistraty) zawiadomić właściwą władzę podatkową.

Art. 87. Wymienione w art. 85 pisma, które winny być doręczone adresatom, mieszkającym poza obszarem Rzeczypospolitej, wysyła się listem poleconym i uważa się je za doręczone w 30 dni po nadaniu ich na pocztę podług adresu, wskazanego przez płatnika.

Płatnika, który stale przebywa poza obszarem Rzeczypospolitej, można wezwać do ustanowienia pełnomocnika, zamieszkałego w Polsce. Jeżeli tego nie uczyni, można doręczenie skutecznić w sposób określony w art. 86.

Art. 88. Zeznania, wyjaśnienia i odwołania, wysłane przez płatników pocztą, lub wnoszone do zarządów gminnych (magistratów), względnie do władz podatkowych, uważa się za wniesione w tym dniu, w którym nadano je na pocztę, lub złożono we właściwym urzędzie, który wyda bezpłatnie potwierdzenie odbioru.

W razie wątpliwości płatnik powinien udowodnić dzień nadania na pocztę lub złożenia pisma we właściwym urzędzie.

CZĘŚĆ VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89. Przewidziany w art. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 505) w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych tudzież niektórych podatków budynkowych oddzielny dodatek do podatku gruntowego podlega zaliczeniu na podatek majątkowy, będący przedmiotem niniejszej ustawy.

Sposób dokonania zaliczenia określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 90. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu, co do przepisów, zawartych w art. 13, 14, 24 do 29, 44, 69 i 78, 85 do 87 — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, o ile zaś chodzi o przepisy art. 60 — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 91. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej, nie wyłączając Województwa Śląskiego.

Podatek majątkowy, wpłacony w Województwie Śląskiem, wpłynie w całości do Skarbu Państwa.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *Witos*

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Kiernik*

Minister Przemysłu i Handlu: *W. Kucharski*

747.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 11 sierpnia 1923 r.

o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Podatki.

A. Przepis ogólny.

Art. 1. Uchwały w sprawie pobierania samostnych podatków komunalnych podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych; natomiast uchwały w sprawie pobierania dodatków komunalnych do podatków państwowych wymagają zatwierdzenia przez władze nadzorcze tylko w wypadku, w art. 11 przewidzianym.

B. Poszczególne podatki.

1) Podatki od gruntów i budynków poza obszarem gmin miejskich.

Art. 2. 1) Od gruntów i budynków, położonych poza obszarem gmin miejskich, mogą być pobierane podatki komunalne tylko w postaci dodatków do podatków państwowych od gruntów i budynków.

2) Wyjątek zachodzi co do gruntów i budynków w b. dzielnicy rosyjskiej, należących do Państwa. Grunty te mogą być obciążone tylko samoistnymi podatkami w wysokości kwot, którymi podobne grunty i budynki w sąsiedztwie są obciążone dodatkami do podatków państwowych.

Art. 3. 1) Z dozwolonego ustawą z dn. 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 505) najwyższego łącznego obciążenia gruntów i budynków, położonych poza obszarem gmin miejskich podatkami komunalnymi (art. 2), korzystać mogą:

A) na obszarze gmin wiejskich:

a) gminy wiejskie do wysokości 40%, w b. dzielnicy austriackiej do wysokości 60%;

b) powiatowe związki komunalne do wysokości 50%, w b. dzielnicy austriackiej do wysokości 30%.